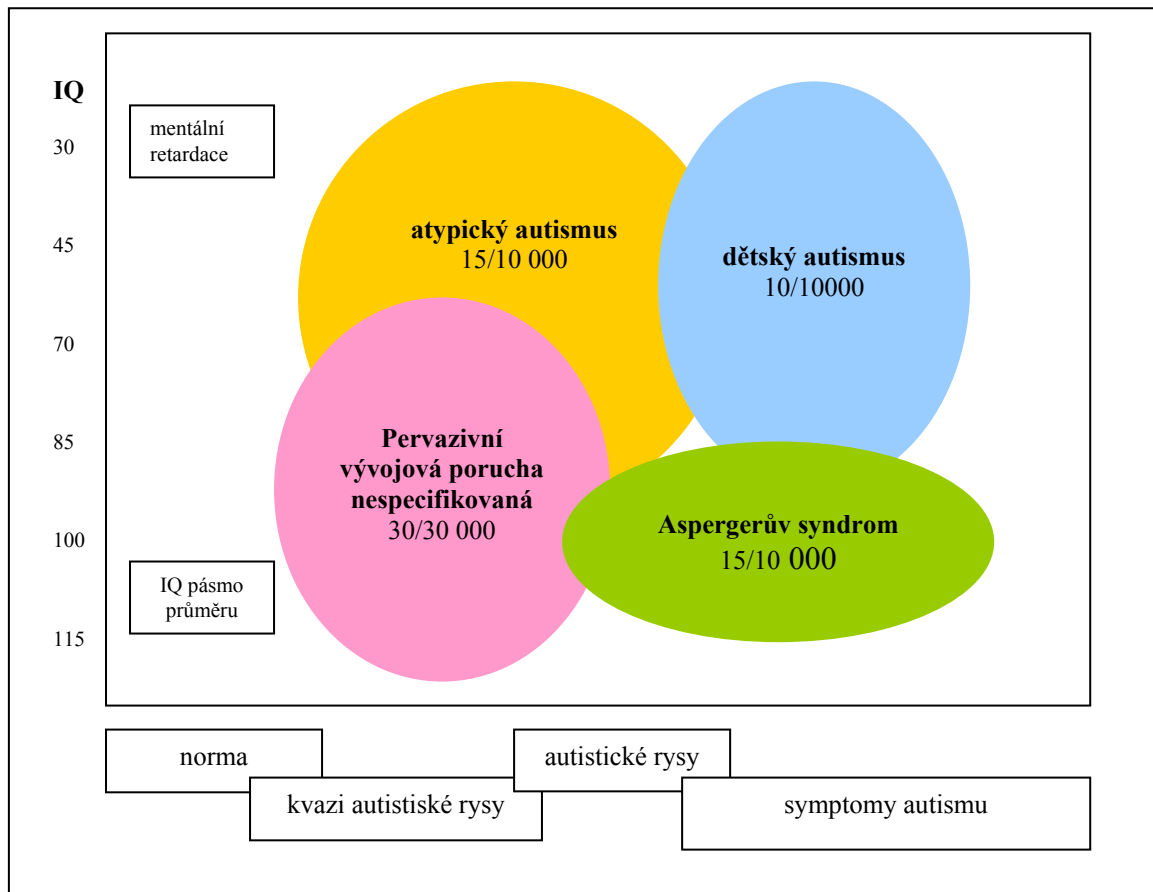


## Autismus

### Poruchy autistického spektra

- zastřešující termín
  - dětský autismus
  - atypický autismus
  - Aspergerův syndrom
  - pervazivní vývojová porucha nespecifikovaná



- děti v této kategorii trpí triádou deficitů
  - sociální interakce
  - komunikace
  - představivost

### Pervazivní vývojová porucha

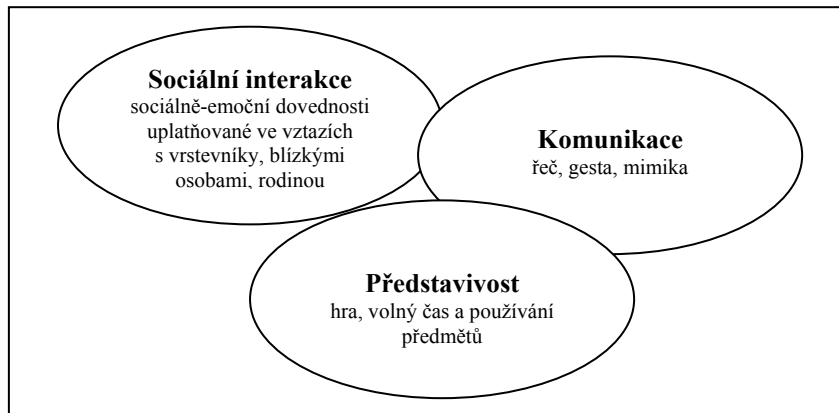
- u nich chybí typické psychotické projevy jako bludy a halucinace
- v roce 1987 do této kategorie zařazen autismus a nespecifické pervazivní poruchy

### Diagnóza:

- stanovuje se na základě chování (kromě Rettova syndromu, kde byl objeven gen)

- různorodá symptomatika, liší se intenzita, četnost projevů, některé mohou zcela chybět, projevy se mění s věkem

### **Triáda:**



### **Sociální interakce:**

- minimální či žádná snaha o fyzický kontakt (mazlení, chování)
- nezájem o sociální kontakt (přátele, společnou hru)
- nezájem o komunikaci
- vyhýbá se očnímu kontaktu
- v raném věku neprojevují separační úzkost
- omezená schopnost empatie, sociální intuice, sdílet radost
- obtížné chápání pravidel společenského chování

### **Vyšší IQ:**

- příliš formální řeč
- konzervativní chování
- pedantické dodržování pravidel, společenských rituálů
- encyklopedické zájmy
- doslovné chápání slyšeného, potíže s nadsázkou, ironií, žertem

### **Slovní obraty:**

*„To mě dost štve, že jsem autista, ale naštěstí to mám jen tak kápnuté do gbelíku, abych to řekla srozumitelně,jo.“*

### **Pravidla chování, formální řeč:**

*„neumím číst a reagovat na nuance mimoverbálních signálů. Postrádám intuici na některá nepsaná pravidla chování, což mi dělá nekonečně mnoho potíží při sblížení s holkami“.*

*...“mám potíže s intonací, také chápáním a zapojením emocí do prožívání“.*

### **Existence ve společnosti:**

*...“párkrát jsem si vyšla se spolužáky, jen aby mi to zvedlo kredit. Jinak je mi mezi nima děsně“.*

### **Encyklopedické zájmy:**

*...mám i známého s AS-dvanáctiletého kluka bavíme se o elektrotechnice a "zkouší" mě nejčastěji z oblasti kvantové chemie. Vymyslí si třeba urychlovač, nebo supravodivá zařízení, nebo různé jevy za extrémních podmínek, které většinou nemohou nastat a běžná chemie s nimi nepočítá. a pak se ptá na různé možnosti co a jak vyjde. a chce zdůvodnění, a vymýšlí proč něco je možné, i když věda tvrdí že ne, a přitom on má pravdu..”*

### **Chování, nepřiměřené reakce**

*„dost často se nebere ohled na to, co potřebujeme a čeho se bojíme. Taky jsem často reagovala fyzicky nepřiměřeně, když jsem nějaké chování považovala za výzvu k boji i když jsem nebrečela, ale třeba házela odpadky, tak to byla spíš taková formální obrana, kdy mě i tak trochu bavilo to vymýšlet“*

### **Zvláštnosti v chování, myšlení:**

*...většinou mi tam ubližovali. Měla sem problém se šikanou, ale hodně sem si to dělala sama - nerozuměla sem jim, myslela sem doslovně, zraňovaly mě i věci, které se mě naprosto netýkaly. Byly problémy s organizací (podivné návyky, zapominání věcí, nedorozumění)... navíc sem si i špatně vybírala. několik z těch kroužků a táborů, kde sem byla byly sportovní. Podle způsobu, jakým se pohybuji jsem pak dostávala různé přezdívky a nikoho nezajímalo, že ve 13 letech rozumím teorii relativity“.*

### **Komunikace:**

- neverbální komunikace
  - děti nemají gesta a postoje vyjadřující emoční prožívání, neukazují na zajímavé předměty, ani ty, které chtějí podat (50% do dvou let)
  - běžná gesta užívaná v komunikaci (pst, papa, pojd' sem) sporadicky nebo vůbec
  - výraz v obličeji vůbec nebo málo informuje o pocitech
  - mimika neodpovídá situaci
  - abnormní poloha těla při komunikaci (příliš blízko obličej nebo se ani neotočí)
  - problémové chování jako forma komunikace
  - fyzická manipulace druhými osobami (k získání kýženého předmětu)
  - špatná schopnost osvojit znakový jazyk
  
- verbální komunikace
  - expresivní složka: nemluví nebo řeč výrazně pod úrovní IQ
  - expresivní složka: dítě řeč nechápe
  - neschopnost pochopit význam prozodických faktorů
  - řeč tichá/hlasitá/skandovaná
  - agramatismy, potíže s užíváním zájmen
  - doslovné chápání slyšeného
  - problém zobecnit – auto nejen to naše
  - u těžších poruch logorea – „slovní salát“ – směs reklam, pohádek, básniček bez komunikačního významu
  - malá/žádná spontaneita a recipocita komunikace

*Neologismy (sluchově šli tvarově zajímavá slova, písmena)*

*Mnogáček Zgublačenko – báseň AS, 32 let*

*Pašík*

*Uruščela čanýpiwo  
ušejzmike žádný piwo.  
Mytwlasewski orkančíka,  
Sttowjécci na Pašíka.*

.....

### **Představivost:**

- repetitivní aktivity
- stereotypní modely chování
- příliš silné zaujetí pro nějaké téma
- ulpívavost

Hra:

- stereotypní
- problém s napodobováním
- tematické hry (dopr. prostředky, rostliny)

Motorické projevy:

- chození po špičkách
- otáčení kolem své osy
- dlouhodobé třepání rukama či prsty a prohlížení pohybu
- poskakování jako projev radosti
- kývání celým tělem

Projevy v kresbě:

- stereotypní prvky
- smysl pro detail (vroubky na známce)
- specifické zájmy, ulpívání
- kompozice – malování témat přes sebe
- kresby bez obsahu (pruhy, kostky, atd.)